

**ZŠ s MŠ Horná Králová,
Elokované pracoviště mateřská škola,
Školská 372, 951 32 Horná Králová**

ADAPTAČNÝ PROGRAM

1. Charakteristika adaptačného procesu	3
2. Aktivity MŠ pre uľahčenie adaptácie dieťaťa	4
3. Adaptácia dieťaťa na MŠ z pohľadu pedagóga	5
4. Charakteristika rozvojových možností detí predškolského veku	6
5. Adaptácia z pohľadu pedagogiky, psychológie, didaktiky.....	8
6. Ako môže rodina uľahčiť adaptačný proces.....	9
7. Prejavy dieťaťa doma počas adaptačného obdobia	11
8. Prejavy dieťaťa v MŠ počas adaptačného obdobia	12
9. Faktory sťažujúce adaptáciu	13
10. Najčastejšie pozorované javy dieťaťa v neznámom prostredí.....	13
11. Denný poriadok v MŠ	15
12. Povinnosti riaditeľky materskej školy	17
13. Spolupráca rodiny a materskej školy.....	17

Prílohy:

- Adaptačný plán
- Hodnotiaci hárok

1. Charakteristika adaptačného procesu

Vstup dieťaťa do MŠ je prvým krokom do spoločnosti. Táto udalosť prináša zmeny nielen v živote dieťaťa, ale aj rodičov.

Cieľom adaptačného programu je:

- uľahčiť dieťaťu vstup do materskej školy
- pomôcť rodičom pri vstupe dieťaťa do MŠ.

Z dôvodu ľahšej adaptácie na podmienky MŠ možno prijať dieťa na čas adaptačného pobytu. V čase trvania adaptačného pobytu môže zákonný zástupca privádzať dieťa do MŠ na kratší čas.

Rodič novoprijatého dieťaťa privádza dieťa najprv na jednu hodinu, na 2 hodiny, na tri hodiny spolu so stravou, najviac však na štyri hodiny v priebehu 5 dní. Dĺžku pobytu a počet dní určí riaditeľka v spolupráci s učiteľkou na triede a rodičom dieťaťa v závislosti od:

- psychickej pohody dieťaťa,
- podmienok MŠ,
- podmienok rodičov dieťaťa,
- zdravotného stavu dieťaťa.

Ak sa dieťa v MŠ adaptuje bez väčších ťažkostí, môže po dohode zákonného zástupcu dieťaťa s riaditeľkou pravidelne dochádzať do MŠ na dohodnutý čas.

Pri zníženej adaptačnej schopnosti dieťaťa môže riaditeľka po prerokovaní so zákonným zástupcom dieťaťa rozhodnúť o prerušení dochádzky dieťaťa do MŠ na dohodnutý čas. Na toto obdobie vydá riaditeľka MŠ rozhodnutie o prerušení dochádzky dieťaťa do MŠ. O prerušení dochádzky dieťaťa do MŠ môže riaditeľka rozhodnúť i na základe písomnej žiadosti zákonného zástupcu dieťaťa. Na toto obdobie môže riaditeľka prijať do MŠ ďalšie dieťa.

Ak sa počas adaptačného pobytu prejaví nezrovnalosť v oblasti zdravotného stavu dieťaťa (pomočovanie, poruchy duševného vývinu, poruchy správania a iné), alebo ak

zákonní zástupcovia zamlčia tieto skutočnosti, po predchádzajúcom písomnom upozornení zákonných zástupcov ukončí riaditeľka pobyt dieťaťa v MŠ.

2. Aktivity MŠ pre uľahčenie adaptácie dieťaťa

- zoznámenie rodičov so zameraním MŠ a kolégiom, pobyt rodičov a detí v materskej škole
- ukážka ponúkaných krúžkových činností v popoludňajších hodinách
- športové hry detí MŠ a novoprijatých detí
- ukážka foriem edukačnej činnosti MŠ, krátky pobyt detí v triede s ostatnými deťmi MŠ
- účasť novoprijatých detí na oslavách a sviatkoch – MDD, slávnostné ukončenie školského roka, narodeninové oslavy, karneval...
- celoročne účasť novoprijatých detí na detskom ihrisku s deťmi MŠ počas pobytu von

Pre pokojný prechod dieťaťa z rodinného prostredia a plynulé zaradenie do predškolského zariadenia je potrebné:

1. Vytvoriť pokojnú, príjemnú, pohodovú atmosféru MŠ.
2. Pedagogickým majstrovstvom a individuálnym prístupom učiteľky poskytnúť radosť a uspokojenie vstupom a pobytom v MŠ.
3. Získať si dôveru detí aj rodičov i umožniť prítomnosť rodiča v MŠ s dieťaťom.
4. V rozhovoroch s rodičmi získať informácie o individuálnych osobitostiach dieťaťa, jeho zdravotnom stave.
5. Umožniť dieťaťu postupne spoznávať prostredie MŠ
6. Vytvoriť v spolupráci s rodičom adaptačný plán pre dieťa.
7. Umožniť dieťaťu vziať si obľúbenú hračku, vec.
8. Po dohode s rodičom postupne predlžovať pobyt dieťaťa v materskej škole
9. Prijatť dieťa s úsmevom, radosťou a plnou pozornosťou učiteľky

3. Adaptácia dieťaťa na MŠ z pohľadu pedagóga

Podľa dĺžky pobytu dieťa v kolektíve má pedagóg možnosť sledovať vyzretosť dieťaťa a jeho silné a slabšie stránky:

- jednu hodinu – dieťa má voľnosť pri výbere hračiek a činností v MŠ, učiteľka sleduje jeho manipulačné a koordinačné schopnosti
- dve hodiny – pokúšať sa zapájať dieťa do telovýchovných a relaxačných aktivít, pohybových hier, sledovať možnosť spolupráce a podriaďovanie sa kolektívnym činnostiam
- tri hodiny – sledovať samostatnosť dieťaťa, stravovacie návyky
- štyri hodiny – pri pobytoch vonku sledovať jeho zmysel pre organizované činnosti, vedomosti dieťaťa, sebaobslužné činnosti pri obliekaní a vyzliekaní.

Ďalšie faktory, ktoré pozitívne ovplyvňujú adaptačný proces:

- umožniť zákonnému zástupcovi podľa jeho prania pobyt s dieťaťom v materskej škole s postupným skracovaním času jeho pobytu / poznávať dieťa v prirodzených interakciách s matkou /
- prijať dieťa s obľúbenou hračkou, s úsmevom, radosťou a plnou pozornosťou
- dbať na súhrn všetkých zamestnancov materskej školy, na tvorivú prácu, výber vhodných foriem, metód a prostriedkov pri výchovno-vzdelávacom pôsobení na dieťa
- vytvoriť dieťaťu milé, príťažlivé, podnetné prostredie
- pôsobiť na pokojný priebeh adaptácie vytvorením estetického a podnetného prostredia
- využiť dané okolnosti na pozvoľné a citlivé začleňovanie dieťaťa do prostredia, aby to bolo preň príjemné alebo aspoň prijateľné
- sledovať prejavy dieťaťa : ako prežíva svoje návraty, či sa nebojí vstúpiť do triedy, aký vzťah má k dospelým...
- nechať dieťa vyburieť sa, vyplakať sa, až potom sa usilovať o zblíženie
- na základe zistených poznatkov spolupracovať a komunikovať so zákonnými zástupcami detí
- pristupovať k dieťaťu individuálne, rešpektovať potreby dieťaťa
- poznať dieťa, jeho zdravotný stav, úroveň rozvoja jeho osobnosti

Dĺžku adaptácie je potrebné prispôbiť na základe konzultácie so zákonným zástupcom dieťaťa. Ak dieťa nevie prijať život v materskej škole, je potrebné po konzultácii so zákonným zástupcom dieťaťa prerušiť jeho dochádzku do materskej školy na nejaký čas, prípadne odložiť dochádzku na ďalší školský rok.

V prípade, že zákonný zástupca dieťaťa odmietne adaptačný pobyt dieťaťa a bude žiadať dochádzku na dohodnutý čas od prvého dňa prijatia, záznamy o správaní sa dieťaťa bude viesť učiteľka v triede až do ukončenia adaptačných ťažkostí dieťaťa. O výsledkoch adaptácie informuje riaditeľku MŠ a všeobecnú správu podá na pedagogickej rade.

O výsledkoch adaptačného programu informuje zákonných zástupcov dieťaťa v rámci konzultačných dní – ak o to zákonní zástupcovia požiadajú.

4. Charakteristika rozvojových možností detí predškolského veku

Adaptáciu dieťaťa na materskú školu ovplyvňuje okrem vnútorných vývinových predpokladov dieťaťa aj výchovný štýl, sociálny status dieťaťa v rodine a množstvo iných faktorov.

Adaptačné procesy sú u detí rôzne a netrávajú rovnako dlho. V predškolskom období prebiehajú u detí podstatné zmeny v perceptuálno - motorickej, kognitívnej a sociálno-emocionálnej sfére psychického vývinu osobnosti. Vzhľadom na rozdielne vnútorné predpoklady a odlišné podmienky rodinného výchovného prostredia s rôznou kultúrnou a socioekonomickou úrovňou sa dieťa vyvíja odlišným individuálnym tempom.

Preto sú aj medzi deťmi rovnakého veku prirodzené individuálne rozdiely v dosiahnutej rozvojovej úrovni. Keďže každé dieťa má svoju jedinečnú a neopakovateľnú osobnosť, rešpektuje učiteľka vývinové špecifiká, uplatňuje individuálny prístup, rešpektuje psychologické predpoklady dieťaťa, zväži a hľadá možnosti ako dieťa v prípade potreby upokojí /pohladenie, úsmev, náruč.. /, zabezpečí pocit istoty, bezpečia a citovej stability. V pedagogickej praxi a pri správnych výchovných postupoch nám pomáha správna orientácia v základných rozvojových možnostiach detí.

2 a 3-ročné deti

Sú málo samostatné a preto aj závislé na dospelých osobách. V adaptačnom období, ale tiež krátko po chorobe či víkende, sú odkázané na pomoc a citovú podporu dospelého. Prevláda silná citová väzba na matku. Pozornosť dieťaťa je nestála, vnemy majú syntetický ráz a zároveň sú celkové a nepresné. Postupne s automatizáciou pohybových činností sa pozornosť dieťaťa prenáša na cieľ a výsledok činnosti. Imitácia činnosti dospelého, jeho napodobňovanie je najzákladnejší spôsob učenia sa detí v tomto veku, intenzívne sa osvojuje a rozvíja reč dieťaťa, zlepšuje sa celková zrozumiteľnosť reči. Reč dieťaťa nie je len prostriedkom sociálnej komunikácie ale aj dôležitým prostriedkom komunikácie citov.

3 a 4-ročné deti

Sú stále málo samostatné. Postupne sa táto situácia mení, pretože v tomto veku prudko prebieha osamostatňovací proces dieťaťa, najmä pri utváraní a osvojovaní návykov a zručností sebaobsluhy, no i v iných činnostiach. Proces sebauvedomovania úzko súvisí s vývinovou zvláštnosťou – detský negativizmus / detský vzdor /. Tieto prejavy správania postupne doznievajú, dieťa sa stáva osobnosťou, postupne nadobúda vlastnú identitu. City sa vyznačujú protichodnosťou, z toho dôvodu býva dieťa citovo nestále, náladové a rozrušia ho aj úplné maličkosti. Preto dieťa potrebuje mať vytvárané prostredie plné istoty a bezpečia. Zlepšuje sa hrubá motorika a celková koordinácia pohybov, manipulácia s predmetmi, utvárajú sa základy jemnej motoriky. Výrazne sa utvárajú a zdokonaľujú kultúrno-hygienické a mravné návyky, sebaobslužné návyky a elementárne pracovné zručnosti. Na vykonanie týchto činností však dieťa potrebuje primeraný čas. Pozornosť je ešte stále nestála a krátkodobá, dieťa rýchlo mení predmet svojich záujmov. Hra dieťaťa trvá krátko a je pomerne jednoduchá. Udržiava si individuálny ráz aj napriek tomu, že sa súbežne hrá niekoľko detí vedľa seba. Skupinky utvárajú deti v závere tretieho roku a objavujú sa náznaky skupinovej hry.

4 až 5-ročné deti

Deti sú už samostatnejšie a pohotovejšie. Majú pomerne dobre osvojené hygienické, niektoré pracovné a mravné návyky ako aj základy kultúrneho správania. Rozkolísanosť citových stavov postupne ustupuje a začínajú sa objavovať náznaky vyšších citov,

poznávacích, morálnych, estetických a sociálnych citov. Dieťa sa v tomto veku lepšie prispôsobuje prijatým pravidlám správania sa v skupine a ľahšie nadväzuje kontakty s inými deťmi. Zapájajú sa do skupinových činností a objavujú sa u nich náznaky kooperatívneho správania. Čas zotrvávania v individuálnej alebo hre a činnosti sa predlžuje. Zdokonaľuje sa pohybová koordinácia, hrubá motorika, postupne sa zlepšuje aj jemná motorika a automatizujú sa pohybové návyky. Myslenie dieťaťa sa v tomto veku spája s konkrétnym cieľom ku ktorému smeruje konanie. Rozvoj predstavivosti a fantázie, rýchle pokroky v reči a myslení umožňujú dieťaťu naskočiť stále nové problémy, na ktoré samo nedokáže nájsť odpoveď, preto sa ich pokúša riešiť kladením množstva otázok dospelým. Reč postupne stráca situačný ráz a stáva sa nástrojom myslenia a prostriedkom sociálnej komunikácie. Senzomotorické a rozumové skúsenosti dieťaťa sú čoraz širšie. Poznanie okolitej skutočnosti je však stále povrchné pretože dieťa ešte nechápe mnohé logické vzťahy, ktoré fakty a udalosti spájajú. Tento proces sa kvalitatívne mení a postupne zdokonaľuje v období piateho až šiesteho roka veku a jeho úroveň určuje stupeň zrelosti pred vstupom na primárne vzdelávanie.

5. Adaptácia z pohľadu pedagogiky, psychológie, didaktiky

V pedagogike sa pojem adaptácia používa v súvislosti s otázkami prispôsobivosti a prispôsobovania dieťaťa podmienkam rodinného školského a mimoškolského prostredia, v ktorom dieťa žije. Prostredníctvom adaptácie sa vylučujú a zoslabujú negatívne vplyvy prostredia alebo sa umožňuje pôsobenie pozitívnych vplyvov.

Psychológovia pod adaptáciou rozumejú zmenu citlivosti, ktorá nastáva následkom prispôsobenia sa zmyslového orgánu vplyvom naň pôsobiacim. Ide o vzťahy: vonkajšie prostredie–subjekt živého a neživého sveta jeho reakcie na podnety vonkajšieho prostredia.

Z hľadiska didaktického ide o prispôsobovanie edukačného postupu individuálnym a vekovým zvláštnostiam dieťaťa. Vstup do materskej školy je prvým krokom do spoločnosti.

Táto udalosť so sebou neprináša problémy len pre dieťa ale i pre zákonných zástupcov dieťaťa. Mnoho rodičov zistí, že sa ich dieťa správa v materskej škole úplne inak ako doma

a kladie si otázky. Je toto správanie normálne? Zvládne naše dieťa dochádzku do materskej školy? Ako môžeme dieťaťu pri vstupe do materskej školy pomôcť? Každé dieťa zvláda adaptačný proces inak.

Adaptačný proces je podmienený viacerými faktormi ako sú:

- zrelosť vyššej nervovej sústavy
- výchovný štýl v rodine
- zdravotný stav dieťaťa
- vek dieťaťa
- predchádzajúci pobyt v kolektívnom zariadení.

6. Ako môže rodina uľahčiť adaptačný proces

Nástupom dieťaťa do MŠ má dieťa náhle zmeniť rodinné prostredie, ktoré preň predstavuje životnú istotu a bezpečie

Pre rodinu z adaptácie vyplývajú úlohy:

- rodič musí s adaptáciou počítať časom 4-6 týždňov
- prvýkrát by dieťa malo prísť do MŠ s rodičom - matkou, niektorý deň i s otcom
- prvý deň má dieťa v MŠ pobudnúť iba krátky čas, maximálne 2 hodiny
- matka v triede nesmie dieťa od seba posilať preč, iniciatíva vzdialiť sa od matky musí prísť od samotného dieťaťa.
- Trénujte odlúčenie. Už pred vstupom do MŠ by malo dieťa vydržať krátku dobu bez mamy. Príležitostné odlúčenie mu umožní získať istotu, že mu matka neutečie, ale že sa po určitej dobe vráti. Tieto prvé skúsenosti sa však pozitívne prejavajú len vtedy, keď sa rodičia vrátia len v dohodnutú dobu. Pre matku môže byť tiež ťažké odlúčiť sa od dieťaťa a nechať ho v starostlivosti „cudzích“ osôb. Dlhé lúčenie matky s dieťaťom je pre oboch bolestné a nepomáha. Dlhé lúčenie dieťa zneisťuje, pretože zvláštne správanie sa matky podnecuje a potvrdzuje strach.

- Umožnite dieťaťu stretávanie sa s vrstovníkmi. Sprostredkujte dieťaťu kontakt s vrstovníkmi (napr. na detskom ihrisku), aby sa naučili s nimi vychádzať.
- Zoznámte deti s materskou školou. Rozprávajte deťom o škôlke. Usilujte sa však byť reálny, čiže žiadne „fantázie“ o tom, aké krásne hračky a skvelí kamaráti ich tam čakajú. Pri dnešnom zariadení detských izieb sa môže stať, že sa vášmu dieťaťu v škôlke na prvý pohľad žiadna z hračiek nezapáči, a to znamená sklamanie. V inom prípade sa môže stať, že s hračkou, ktorá sa vášmu dieťaťu páči, sa bude hrať iné – smelšie dieťa. Sklamaniu z prvých dojmov pristúpi aj presvedčenie, že mama alebo oco klamú, keď predsa povedali, že... Je vhodné vyjsť si na vychádzku k areálu MŠ. Nezáväzne, len tak cez plot, obzrite si dvor, preliezky, hojdačky... Ak uvidíte pani učiteľku s deťmi vonku a vaše dieťa má záujem, pripojte sa k ich hram, radi Vás privítajú.
- Berte ohľad na telesnú záťaž. Začiatok v materskej škole je pre deti telesne náročný. Deti rýchlo vyčerpajú svoje sily, pretože deň v MŠ je pre ne únavný. Bezprostredne po návšteve materskej školy dieťa potrebuje čas na odpočinok. Väčšie aktivity, napr. veľký nákup, prechádzku, návštevu ihriska a pod. by ste mali odložiť.
- Rozprávajte sa s ním o tom, že onedlho pôjde medzi iné deti, že si tam budú spolu hrať, kresliť, veľa sa naučia a vždy pre neho prídete. A ešte pred nástupom sa choďte s dieťaťom poprechádzať do blízkosti materskej školy a preskúmajte s ním okolie.
- Nestrašte ho nástupom do materskej školy a ani nedovoľte nikomu z okolia, aby ho podobným spôsobom zastrašoval. Dieťaťu sa tým už dopredu podsúva strach a obavy. Ak nechcete, aby vaše dieťa vnímalo škôlku ako niečo, čo je „za trest“, musíte si dávať pozor na to čo hovoríte. Pred dieťaťom by ste mali o škôlke hovoriť len pozitívne.
- Dieťa si môže so sebou nosiť obľúbenú hračku alebo hračku s ktorou zvykne spávať.
- Vždy je lepšie, ak o zvláštnostiach dieťaťa už dopredu poinformujete učiteľku, ako keby vás mala ona upozorniť na veci, ktoré sú vám známe, len ste ich nepovedali (napr. alergie, zlozvyky, palček v ústach, obhrýzanie nechtov a pod.)
- Komunikujte s učiteľkou s úsmevom. Ak máte výhrady k jej prístupu k dieťaťu, nikdy to neriešte v jeho prítomnosti.

- Nepúšťajte sa do dlhých rečí s učiteľkou hneď ráno. Ak vás zaujíma, ako sa darí vášmu dieťaťu, informujte sa radšej popoludní, pred odchodom z materskej školy.
- Pri nástojčivom plači až afektoch sa snažte dieťa odovzdať učiteľke čo najrýchlejšie, bez zbytočného dlhého lúčenia, tíšenia, prehovárania. Dajte mu na vedomie, že viete, že sa mu to nepáči, ale ubezpečte ho, že určite poň prídete.
- Rodič by určite nemal prežívať pocity viny z toho, že dieťa je v materskej škole, ale vnímať ento moment z pozitívnej strany. Vyvarovať sa musí aj prezentovaniu svojich obáv z toho, či dieťa vstup do materskej školy zvládne. Budúci škôlkar totiž napätie a strach vycíti a bude reagovať podobne ako jeho ustráchaná a vystresovaná mamička.
- Pre uľahčenie vstupu do materskej školy okrem emocionálnej pripravenosti je potrebné, aby bolo dieťa čo najviac samostatné aj v sebaobslužných činnostiach.

Budúci škôlkar by mal ovládať:

- základné hygienické návyky v ich elementárnej podobe (používanie WC, používanie mydla, umývanie a utieranie rúk, česanie, používanie vreckovky)
- nemá mať plienky
- mal by samostatne jesť a piť (nemusí však vedieť sám používať príbor)
- nie je nevyhnutné, aby sa vedel celkom sám obliecť, vyzliecť, uviazať si šnúrky
- mal by byť pri obliekaní aktívny
- má si poznať svoje veci
- má byť odučený od cumľu a pitia z fľaše

7. Prejavy dieťaťa doma počas adaptačného obdobia

1.týždeň

Uzavretosť a zdržanlivosť:

Uzavretie sa do seba ,dieťa sa nesnaží nadviazať kontakty s druhými deťmi nerozpráva samo od seba o svojich zážitkoch, upúšťa od rôznych činností z prehnaného strachu pred všetkým novým, neukazuje ostatným deťom, že ich má rado

2.týždeň

Vnútoraná kríza:

Dieťa pôsobí nevyrovnane, pokúša sa upútať pozornosť všetkými prostriedkami (plač), na všetko odpovedá „nie“, tzn. chce vždy opak, alebo odvráva, je ráno unavené a ufňukané, i keď išlo večer skoro spať

3.týždeň**Psychosomatické vyčerpanie**

Dieťa sa rýchlo unaví, nepokúša sa zostať dlho hore, je večer preťažené, pôsobí ako duchom neprítomné

8. Prejavy dieťaťa v MŠ počas adaptačného obdobia

1.týždeň**Orientačné obdobie**

Nové dieťa sa nepokúša nadväzovať kontakty, sa nezaujíma o aktivity ostatných detí, neukazuje ostatným deťom svoje city, nerozpráva o svojich zážitkoch, činnosti sa venuje len veľmi krátko, hovorí potichu

2.týždeň**Presadzovacie obdobie**

Nové dieťa sa pokúša upútať pozornosť všetkými prostriedkami, samo od seba rozdáva ostatným darčeky (obrázky, cukríky a pod.), samo rozpráva o svojich zážitkoch, vyjadruje prianie náležitou formou, napr. sa pýta, či sa môže hrať, hľadá ochranu a pomoc u dospelých, keď má potiaže s deťmi, ľahko sa rozplače, rýchlo sa unaví

3.týždeň**Zvláštne opatrenia**

Nové dieťa samo rozdáva darčeky, neplače, ukazuje ostatným, že ich má rado, berie si za vzor iné deti, napodobňuje ich, sa zaujíma o aktivity ostatných detí, rozpráva o svojich zážitkoch, vyjadruje svoje priania náležitou formou, nadväzuje kontakty s ostatnými deťmi

9. Faktory sťažujúce adaptáciu

- precitlivosť rodiča pri lúčení sa s dieťaťom (stiesnenosť a úzkosť z odlúčenosti od dieťaťa sa prenáša z rodiča na dieťa)
- obavy matiek z odlúčenia
- nedostatočná pozornosť venovaná dieťaťu v rodine
- negatívne skúsenosti dieťaťa (napr. pobyt v nemocnici)
- nerešpektovanie odporúčaní učiteľa
- veľký počet detí v adaptačnom procese
- častá absencia dieťaťa
- ochorenie dieťaťa
- strach dieťaťa z odpočinku
- obavy dieťaťa z jedenia
- nezrelosť dieťaťa odpútať sa od matky, rodiny.

10. Najčastejšie pozorované javy dieťaťa v neznámom prostredí

- plač pri lúčení s rodičom
- plač pri zmenách v činnostiach (obliekanie na pobyt vonku, jedlo, ukladanie sa k odpočinku a pod.)
- plachosť, strach
- spoločenský ostych
- neodpovedanie, nereagovanie na otázky
- bránenie sa aktívnejšiemu kontaktu s dospelými aj deťmi
- schovávanie sa
- strnulé nehybné sedenie
- strkanie prstov do úst, nosa
- klopie zrak ako reakcia na očný kontakt
- odmietanie jedla
- nezapájanie sa do činnosti
- odmietanie oddychu na lôžku

- agresívne prejavy – kričí, kope, hryzie, hádže sa o zem
- vyhľadávanie kontaktu s dospelou osobou, najčastejšie učiteľkou.

Tieto prejavy majú rôznu intenzitu a čas trvania, sú prirodzenými sprievodnými znakmi správania sa dieťaťa v neznámom prostredí. Postupne sa v procese adaptácie zmierňujú a postupne zanikajú.

11. Denný poriadok v MŠ

Rámcový stanovený čas od 6. ³⁰ hod. – do 9. ⁰⁰ hod.	Hry a činnosti podľa výberu detí Ranný kruh Zdravotné cvičenie
Pevne stanovený čas 9. ⁰⁰ hod. – 9. ³⁰ hod.	Činnosti zabezpečujúce životosprávu (osobná hygiena, desiata)
Rámcovo stanovený čas 9. ³⁰ hod. – 11. ³⁰ hod.	Vzdelávacia aktivita Osobná hygiena Pobyt vonku
Pevne stanovený čas 11. ³⁰ hod. – 12. ⁰⁰ hod.	Činnosti zabezpečujúce životosprávu (osobná hygiena, obed)
Rámcovo stanovený čas 12. ⁰⁰ hod. – 15. ⁰⁰ hod.	Činnosti zabezpečujúce životosprávu (osobná hygiena) Odpočinok Olovrant
Rámcovo stanovený čas 15. ⁰⁰ hod. – 16. ³⁰ hod.	Hry a činnosti podľa výberu detí Vzdelávacia aktivita Pobyt vonku

Výchovno - vzdelávacia činnosť našej materskej školy vychádza zo štátneho vzdelávacieho programu. Cieľom je vytvoriť humánny a demokratický systém komplexného výchovného pôsobenia na dieťa v súlade s potrebami rodiny a spoločnosti, pričom sa rešpektuje individualita dieťaťa, jeho práva a potreby.

Výchovno - vzdelávací proces v materskej škole pozostáva z relatívne ustálených organizačných foriem, v ktorých sa uspokojujú potreby a záujmy detí, ak aj ich túžba po poznaní a činnosti.

Hry a činnosti podľa voľby detí - tu sa uplatňuje spontánnosť a tvorivá aktivita dieťaťa.

Ranné cvičenie - sa realizuje každý deň v rámci dopoludňajších činností, napr. ako motivované cvičenie s riekankami, ako zdravotné a relaxačné cviky, ako cvičenie s náčiním a bez náčinia, ako cvičenie s hudbou.

Vzdelávacia (Edukačná) aktivita - predstavuje formu predškolského vzdelávania a opiera sa na elementárnej úrovni o cieľavedomé a zámerné učenie sa dieťaťa.

Didaktické aktivity - ako novšia organizačná forma predškolského vzdelávania tiež rozširuje poznatky, zručnosti a návyky a tým rozvíja osobnosť dieťaťa. Obidve organizačné formy predškolského vzdelávania sa orientujú na skupinovú a individuálnu prácu s dôrazom na rozvoj individuality každého dieťaťa.

Pobyt detí vonku - sa uskutočňuje každodenne s rôznym obsahovým zameraním. Počas pobytu vonku deti dostávajú priestor pre poznávacie, telovýchovné a záujmové aktivity.

Hry a hrové činnosti podľa výberu detí - pri týchto činnostiach rešpektujeme túžbu dieťaťa po hre, výrazne sa tu uplatňuje individuálny prístup učiteľky k dieťaťu pri upevňovaní získaných poznatkov dieťaťa.

Počas dňa sa deti zdokonaľujú v sebaobslužných a hygienických návykoch i stolovaní. Vo výchovno-vzdelávacích činnostiach v MŠ sa dôraz presúva na aktivitu dieťaťa, v ktorej dominuje hra. Vo výchovno - vzdelávacom procese sa podporuje prirodzená detská zvedavosť a tvorivosť. Osobnosť dieťaťa sa rozvíja komplexne. Dieťa si utvára systém návykov, zručnosti, vedomostí a postojov.

12. Povinnosti riaditeľky materskej školy

1. Riaditeľka školy vytvorí podmienky na dochádzku dieťaťa do materskej školy, pričom so zákonným zástupcom dieťaťa dohodne dĺžku pobytu dieťaťa v materskej škole.
2. V čase adaptačného pobytu dieťaťa v materskej škole pedagogickí zamestnanci spolupracujú so zákonným zástupcom dieťaťa. Dĺžku adaptačného pobytu dohodne riaditeľka so zákonným zástupcom dieťaťa s prihliadnutím na individuálne osobitosti dieťaťa.
3. V prípade zníženej adaptačnej schopnosti dieťaťa a v záujme jeho zdravého vývinu môže riaditeľ po prerokovaní so zákonným zástupcom dieťaťa alebo na základe jeho písomnej žiadosti rozhodnúť o prerušení dochádzky dieťaťa do materskej školy na dohodnutý čas alebo ukončení tejto dochádzky.
4. Riaditeľka je povinná dodržiavať platnú legislatívu a najmä postupovať v zmysle zákona č. 245/2008 Z.z. o výchove a vzdelávaní (školský zákon) a o zmene a doplnení niektorých zákonov vznení neskorších predpisov. Vykonávacím predpisom k školskému zákonu vo vzťahu k materským školám je vyhláška MŠ SR č. 306/2008 Z.z. o materskej škole v znení vyhlášky č. 308/2009 Z.z. „ďalej len „vyhláška o materskej škole“.

13. Spolupráca rodiny a materskej školy

Z uvedeného vyplýva, že rodičia a učiteľky by sa mali spolu dohodoriť ako dieťa čo najúčinnejšie podporiť. Spolupráca je veľmi dôležitá a mala by trvať po celú dobu dochádzky do materskej školy.

Je dobré začať spolupracovať s rodičmi z dôvodu adaptácie už pred začiatkom pravidelnej dochádzky.

V našej materskej škole začíname spolupracovať s rodičmi už pri podávaní prihlášky dieťaťa do materskej školy. Uvítame, ak dieťa príde spolu s obidvomi rodičmi. Vtedy už vlastne začíname s adaptáciou dieťaťa na materskú školu. Rodič a dieťa sa oboznámia s prostredím školy. Od tohto dňa si rodič môže dohodnúť návštevu s dieťaťom v čase pobytu vonku na školskom dvore či v triede v čase hier a hrových činností. Tým sa dieťa zbližuje s kolektívom detí a s učiteľkami v materskej škole. Rodičia často využívajú túto možnosť. Týmto spôsobom sa uskutočňuje vlastne aj prvá príprava rodičov na materskú školu, pretože to často býva rodič, ktorý prenáša na dieťa vlastnú úzkosť z odlúčenia. Skúšobné návštevy dieťaťa sprostredkujú prvé dojmy. Dieťa má príležitosť zbierať pre neho dôležité informácie a zároveň má možnosť materskú školu opustiť, podľa vlastného rozhodnutia. Má možnosť odhadnúť aké očakávania a aké nároky budú na neho kladené v materskej škole. Takto získava istotu, ktorá sa pozitívne prejaví v procese začleňovania.

Nástupom dieťaťa do MŠ má dieťa náhle zmeniť rodinné prostredie, ktoré preň predstavuje životnú istotu a bezpečie, za iný menej známy a cudzí systém. Nie je jednoduché malému dieťaťu vysvetliť, prečo sa musí náhle odlúčiť od matky. Ťažko mu môžeme objasniť, že je to dočasná zmena, pretože sa ešte nedokáže orientovať v čase. Preň je najdôležitejší a najsilnejší okamžitý zážitok tu a teraz, a ten je silne nepríjemný. Strata pocitu bezpečia je často násobená ďalšími neobyčajnými alebo traumatizujúcimi zážitkami.

Vypracovala: Mgr. Klára Veresová, zástupkyňa pre MŠ

V Hornej Kráľovej dňa 28.8.2019

ZŠ s MŠ Horná Kráľová, Elokované pracovisko materská škola
Školská 372, 951 32, Horná Kráľová

Adaptačný plán

Meno a priezvisko dieťaťa:.....

Trieda:.....

Navštevovalo dieťa kolektívne zariadenie pre vstupom do MŠ? **ÁNO –NIE**

-ak áno, napíšte typ, napr. jasle, MŠ, súkromné centrum.....

:.....

Dĺžka pobytu dieťaťa v MŠ počas adaptačného obdobia

Príklad:

- s rodičom 1-2 hodiny
- bez rodiča 2-3 hodiny
- poldenný pobyt, 4-5 hodín
- 5-6 hodín vrátane popoludňajšieho odpočinku, rodič prichádza hneď po odpočinku
- celodenný pobyt, 6-8 hodín

Týždeň	Forma
1. týždeň	
2. týždeň	
3. týždeň	
4. týždeň	

V H. Kráľovej dňa:.....Podpis zák. zástupcu:.....

Hodnotiaci hárok

Meno a priezvisko dieťaťa:.....

Trieda:.....

Školský rok:.....

Hodnotenie adaptačného procesu:

.....

.....

.....

.....

.....

.....

Pedagogické poradenstvo a informovanie rodičov:

.....

.....

.....

.....

.....

.....

V H. Kráľovej dňa:.....Podpis učiteľky:.....